

Koulukisoja Hollannin malliin

- tuntiratsastajana

Vakiotalleistani toinen – Manege de Prinsenstad – aloitti uuden kilpailukauden syyskuun lopulla.

Mielenkiinnosta ja toiveenani oppia jotain uutta ilmoitin itseni ja samalla tunnilla käyvän kaverini Susannen mukaan koulukisoihin ja mukaan ilmoittautui kolmaskin suomalainen, Sanna.

Kisaurakka tältä kerralta ohi, kuten ei-enää-niin-siististä olemuksesta näkyy. Sanna, Susanne ja Kirsi Prinsenstadin tallin edustalla.

Prinsestad on suuri perheyrittys, perustettu jo 1960-luvun lopulla, ja sen tiloissa asustaa noin 200 hevosta, joista suurin osa on yksityisiä. Osallistujia kilpailuihin riittää siis ihan omasta takaa.

Hollannissa on ratsastuskouluissa rinnan kaksi erilaista kilpailusysteemiä: esim. Prinsenstadin käyttämä luokkajako ensin A:han ja B:hen, jonka jälkeen siirrytään L:ään. Muutamia vuosia sitten on paikallinen ratsastuskoululiitto FNRS (Federatie van Nederlandse Rijscholen) ottanut käyttöön F-kokeet vaihtoehtona korvaamaan 'vanhat' A:t ja B:t. Vastaavasti myös F-kokeiden jälkeen tulee taso L.

A-luokat ovat tasoltaan helpoimmat eivätkä kaikki sisältä edes laukkaa. B-luokat sisältävät perusasioita: keskiravia diagonaalilla, laukkaa ympyröillä, kiemurauria ja kulmankatkaisuja. Meidät laitettiin Prinsenstadissa B-luokkaan ja kerrottiin, että kilpailua varten saa toivoa kahta hevosta, joista toisen sitten saa. Kilpailua edeltävänä päivänä on soitettava ja kysyttävä mihin aikaan oma startti on, jotta osaa tulla sopivaan aikaan paikalle. Paljon muuta ei sitten selitettäkään.

Esilukija käytössä

Ehkä suurin ero Suomen käytäntöihin verrattuna on, että ohjelmaa ei välttämättä tarvi

osata ulkoa, koska paikalla on 'voorlezer' tuomaritornissa lukemassa mikä liike seuravaksi tulee. Jos esilukija tekee virheen, menee se ratsastajan piikkiin eli viisainta on kuitenkin opetella rata ulkoa. Toisin kuin Suomessa, myös lopputervehdyksen jälkeinen radalta poistuminen arvostellaan.

Kirjaimellisesti silmiinpistävin ero on vaatetus: pienet poniratsastajat mukaan lukien jokseenkin kaikilla on virallinen kilpailuasua takkeineen ja valkoisine housuineen, hevosella oma valkoinen kisuhuopa. Hintasaso on edullisempi kuin Suomessa ja poistomyynnistä saa tavaraa toisinaan todella edullisesti, itse sain yhteensä alle 50 eurolla laadukkaat housut ja takin.

Kritiikissä on viimeisenä kohta, jossa arvostellaan ratsukon ulkonäkö. Ehkä siitä osaltaan tulee halu esiintyä asianmukaisesti asussa. Minä sain kohdasta 7, tavanomainen kilpailuasua päällä ja hevonen harja letitettynä, enpä sitten tiedä mitä pitäisi olla, jotta saisi paremman. Uteliaisuuttani kisan jälkeen kysyin ja sain tietää, että kohdasta useimmiten annetaan 7, joskus 6 ja vielä harvemmin 8. Eräällä toisella tallilla, jonka kisoihin osallistuin, oli ulkonäkökohta vedetty yli eikä sitä arvosteltu. Olin esittänyt hevostoiveena

joko vakioratsuni Hudsonin, jolla olen mennyt melkein puoli vuotta tai sitten hevosen, jolla olin mennyt viimeksi joskus keväällä. Opettajamme mielestä viimeksi mainittu, ruuna Floris, oli parempi vaihtoehto, vakioheppa kun on hiukan hankala tapaus, jolla ei kukaan osallistunut. Floris osoittautui olevan tuntihevosta Navyn lisäksi ainoa, joka vauhoili joutuessaan yksin radalle ja paikalla ollut kamera jalustoinen oli sille kauhistus. Enpä muista jännittäneeni ikinä niin millään radalla, mutta kaiken kaikkiaan ohjelma sujui kohtalaisesti ja tuloksena oli neljäs sija 60,38% tuloksella. Luokan voitti Susanne vakioratsullaan Ironalla. Sanna Equalitylla oli ensimmäinen ei-sijoittunut. Equality oli kisojen suosituimpia hevosia ja meni radan sunnuntaina kuusi kertaa. Irona osallistui vain Susannen kanssa ja Florisilla meni yksi ratsastaja minua ennen L-ohjelman. En tiedä saiko hän hyväksytyä tulosta, sillä Floris hyppi puolittain pystyyn ja sinkoili kulmista.

Palkinnot kanttiinista

Luokkien jälkeen tulosten julkistaminen ja palkintojen jako tapahtui tallin kanttiinissa, joka myös toimi katsomona kisamaneesiin. Tavanomaistahan on, että tallin yhteydessä on melko hyvin varustettu kanttiini, josta tunteja voi seurata kuin Suomessa uimahallissa uimareita konsanaan, tai tunnin jälkeen poi-

Pikkukisoissakin sijoittuneille jaetaan ruusukkeet ja "pokaalit". Oranssi on Hollannin voittoväri ja sininen neljäs sija.

keta juomaan kahvit tai vaikka lasillisen viiniä. Neljäsosa luokkaan osallistujista sijoittuu ja saa palkinnoksi ruusukkeen sekä 'pokaalin'. Samalla sijalla ei Prinsenstadissa voi olla kahta. Jos on samoilla pisteillä toisen kanssa, aletaan kritiikkiä tutkia lopusta alkaen ja se kummalla on ensin korkeampi numero, on parempi eli ratkaisevaa on ensisijaisesti yleisvaikutelma, sitten istunta ja ohjien pito, sen jälkeen apujen käytön tehokkuus ja askellajien puhtaus. Ulkonäkökohta tosin on ekana lopusta lukien, mutta se harvemmin ratkaisee, jos siitä melkein poikkeuksetta annetaan seiska.

Helluntaina on Prinsenstadin mestaruuskisat, joihin kutsutaan mukaan tietty määrä tuntiratsastajia kolmen parhaan osakilpailutuloksen perusteella. Yleensä A-luokan mestari siirtyy seuraavalle kaudelle B-luokkaan ja B-luokan voittaja L-luokkaan, jossa on keskilaukat, avotavutukset, pohkeenväistöt. Ja kullekin ainakin periaatteessa siirtyminen B:stä L:ään on ajan kohtainen, jos ratsastaa B:ssä yli 60% tuloksen. Käytännössä kuitenkin koko kausi syyskuusta helluntaihin pysytään samassa luokassa.

F-Kokeet

Osa talleista käyttää F-koejärjestelmää. Kokeita on F1-F12, kaksi ensimmäistä ilman laukkaa ja viimeisissä jo avotavutukset ja keskilaukat. Sama taso on ratsastettava kahdesti hyväksytysti läpi ennen kuin pääsee seuraavalle.

Parillisten kokeiden jälkeen saa diplomin ja parillisissa kokeissa F2:sta F6:een on myös teoria-kysymyksiä. Eräällä tutulla tallilla saa kokeeseen esittää kolme hevostoivetta, joista jonkun saa. Toisella puolestaan saa ekan kokeen suorittaa haluamallaan ratsulla, mutta saman tason toiseen talli määrää hevosen.

Samalla F-tasolla ratsastavat kilpailevat keskenään, ovat siis koetta suorittaessaan samalla samassa kisa luokassa.

Oleellisin ero A- ja B-systeemiin on se, että F:ssä kiinnitetään enemmän huomiota ratsastajan taitoihin. Tuntihevosilla kun kisataan, niin 'hyviä' hevosia ei riitä kaikille eivätkä ehkä 'hyvänkään' tuntiratsastajan taidot riitä saamaan niita paatuneimpia liikkeelle. Sen takia kritiikin 10 viimeistä kohtaa ovat kaikissa F-kokeissa samat ja niissä keskitytään ratsastajan taitojen arvioimiseen: istunta, ohjien pito, pohkeen paikka, käsien pito, yleisvaikutelma, ratsastajan ulkonäkö (huolitelluus), ratsun ulkonäkö, tempon säännöllisyys, pohjeavun täsmällisyys ja ohjasavun täsmällisyys ovat arvosteltavina.

Ratsastuskoulujen välisiä kilpailuja on vähän, eikä Prinsenstad niihin osallistu. Sellaista kyllä kaipaavat, sillä se antaisi motiivia opettajille tosissaan valmentaa ja kannustaa meitä. Ehkä on liikaa tuntiratsastajia, joille tosiaan riittää se kentän kiertäminen ja jotka eivät paremmasta tiedä. Prinsenstad kyllä järjestää alueellisia ja kansallisia kilpailuja, mutta tuntiratsastajan osa niissä on tyytyä seuraamaan touhua katsomon puolelta. •